

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 72 (3)

IZDAN 1 FEBRUARA 1939.

PATENTNI SPIS BR. 14658

Československá Zbrojovka a. s., Brno, Č. S. R.

Loptasti lafet za vatreno oružje.

Prijava od 5 maja 1937.

Važi od 1 septembra 1938.

Naznačeno pravo prvenstva od 18 maja 1936 (Č. S. R.).

Prédmet ovog pronalaska odnosi se na loptasti lafet za ležišno postavljanje vatrenog oružja u štit, naročito za ležišno postavljanje oružja u zidovima oklopnih kola. Dosadašnji lafeti ove vrste su bili komplikovani, naročito je bilo komplikovano i teško izvodljivo zamenjivanje oružja ili loptastog lafeta u slučaju kakvog oštećenja i zauzimalo je mnogo vremena. Osim toga je za sklapanje i za rasklapanje bilo potrebno naročito oruđe.

Navedene se nezgode otklanjaju uređajem lafeta po ovom pronalasku, koji se sastoji u tome, što je ležište lopte, u kojoj je smešteno oruđe, podeljeno u dva dela po ravni poprečnoj u odnosu na osu oružja, od kojih je jedan deo čvrsto vezan sa štitom, a drugi deo se čvrsto vezuje sa prvim delom, ali tako da se može lako skinuti. Prema daljem izvodenju po pronalasku su oba dela ležišta vezana pomoću zatvaranja na bajonet izvedenog u ravni podele, a za rasklapanje ovog ležišta može se za vreme njegovog zamenjivanja oružje koje je postavljeno u lopti upotrebiti kao jedan krak poluge za izvođenje obrtnog momenta.

Predmet pronalaska je pokazan na priloženom nacrtu jednim primerom izvodenja. Sl. 1 pokazuje delimičan poprečni presek pancernog zida sa loptastim lafetom. Sl. 2, 3 i 4 pokazuju loptasti lafet u izgledu u pravcu strele p iz sl. 1 i to u različitim položajima uređaja za zaustavljanje i osiguranje.

Vatreno oružje 1 prolazi kroz loptu 2, koja je postavljena obrtno u odgovarajućem ležištu X pancernog zida 3. Ležište

se sastoji iz dva dela, od kojih je deo 6 čvrsto vezan sa zidom 3. Ravan podele ležišta X je upravljena poprečno u odnosu prema podužnoj osi oružja 1. Nepomični deo 6 i deo 7, koji se može skidati, ležišta su međusobno vezana pomoću zatvarača na bajonet, koji se sastoji iz ispada 10, koji su izvedeni na delu 7 ležišta koji se može skidati i koji zahvataju u odgovarajuća udubljenja 11 u nepomičnom delu 6.

Za osiguranje zatvarača na bajonet za loptasto ležište X služi poluga 20. Ova je pomoću čepa 21 obrtno vezana sa zidom 3. Glavčina poluge je snabdevena prstenastim ispadom 22, koji radi u vezi sa odgovarajućom oslonom površinom 23 koja je izvedena na ispadu 10 zatvarača na bajonet ležišta. Oscilišući kraj poluge 20 je snabdeven ispadom 24, koji prolazi kroz otvror 25, koji je postavljen u nepomičnom i pokretnom delu ležišta i svojim krajem zahvata u udubljenje 26 u lopti 2. Sa polugom 2 je vezana ručica 28 za stavljanje u dejstvo, koja je snabdevena sa čepom 29 koji se može izvlačiti, i koji zahvatom u odgovarajuće udubljenje u zidu 3 osigurava polugu u podešenom položaju. Na lopti 2 je postavljen cevasti nastavak 30 za durbin.

U pokazanom položaju 1 na sl. 1 i 2 poluga 20 osigurava ispadom 22 vezu zatvarača na bajonet sa ispadom 24, zaustavlja položaj lopte 2 zajedno sa oružjem u slučaju kad oružje nije u dejstvu, n. pr. pri transportnom kretanju. Obrtanjem poluge u položaj II (sl. 3) ispad 24 izlazi iz udubljenja 26 lopte i oslobada loptu, čime se omogućuje da se oružje može obrtati u

proizvoljnom pravcu. Pri tome ipak ostaje osigurana veza zatvarača na bajonet. U položaju III poluge 20 ispad 22 izlazi iz zahvata sa potpornom površinom 23 dela 7 ležišta koji se može skidati, čime je zatvarač na bajonet pripremljen za oslobađanje od veze. Ovo se vrši obrtanjem dela 7 oko ose Y upravne na ravan podela ležišta, dok ispadi zatvarača na bajonet ne izadu iz udubljenja 11 u nepomičnom delu 6. Korisno može za ovo obrtanje biti upotrebljen polužni prenos, koji se obrazuje strčecim delom oružja. Za povremenu vezu oružja, odnosno lopte sa delom 7 koji se može skidati pri obrtanju je deo 7 snabdeven udubljenjem 31, u koje pri obrtanju oružja zajedno sa loptom zapada cevasti nastavak 30 za durbin (sl. 4). Ovim iskretanjem oružja u položaj koji je na sl. 1 pokazan crtasto dobija se podesan krak poluge za izvođenje obrtnog momenta, koji je momenat potreban za savlađivanje otpora kod razdvajanja zatvarača na bajonet.

Patentni zahtev:

1) Loptasti lafet za vatrena oružja, za štitove, naročito za tenkove, naznačen time, što je ležište (X) lopte (2), u kojem je postavljeno oružje (1), podeljeno u dva dela (6, 7) po ravni koja se pruža poprečno u odnosu na osu oružja, od kojih se jedan deo (6) nalazi u čvrstoj vezi sa štitom, a drugi deo (7) je čvrsto vezan sa prvim delom (6) ali tako, da se može lako skinuti.

2) Loptasti lafet po zahtevu 1, naznačen time, što su na nepomičnom delu (6) ležišta i na delu (7) ležišta, koji se može skidati, postavljena sredstva (10, 11), koja omogućuju vezivanje i rastavljanje delova obrtanjem dela (7), koji se može skidati, oko ose (Y) koja je upravna na ravan podela ležišta (X).

3) Loptasti lafet po zahtevu 2, naznačen time, što sredstva za vezu loptastog ležišta (X) obrazuju zatvarač na bajonet, koji se s jedne strane sastoji iz ispada (10) na delu (7) koji se može skidati, i s druge strane iz udubljenja (11) izvedenih na nepomičnom delu ležišta ili obratno.

4) Loptasti lafet po zahtevu 1 do 3, naznačen time, što su na lopti (2) i na delu (7), koji se može skidati, ležišta izvedena sredstva (30, 31), koja pri uzajamnom zahvatu omogućuju stavljanje dela (7), leži-

šta (X) koji se može skidati, pomoću lopte (2) u obrtno kretanje pri rasklapanju ili sklapanju ležišta.

5.) Loptasti lafet po zahtevu 4, naznačen time, što sredstva koja omogućuju pomeranje dela ležišta (X), koje se može skidati, pomoću lopte (2) obrazuju udubljenje (31) koje je izvedeno na delu (7), ležišta, koji se može skidati i ispad (30) na lopti, koji ispad obrazuje ležište za durbin.

6.) Loptasti lafet po zahtevu 4 i 5, naznačen time, što nepomično u lopti (2) postavljeno oružje kod pomeranja dela (7), ležišta (x), koji se može skidati, pomoću lopte (2) obrazuje krak poluge za izvođenje obrtnog momenta.

7.) Loptasti lafet po zahtevu 1 do 6, naznačen time, što je lafet osim sredstvima za vezu oba dela (6, 7) ležišta (X) snabdeven sredstvima (22, 23, 24, 26) koja deo (7) ležišta (X) koji se može skidati, osiguravaju i loptu (2) zaustavljaju (koče) s obzirom na nepomični deo (6) ležišta (X).

8.) Loptasti lafet po zahtevu 7, naznačen time, što su sredstva za zaustavljanje i osiguranje postavljena na zajedničkom organu (20), koji se s obzirom na deo (7) ležišta (X) koje se može skidati i na loptu (2) može podešavajući pomerati i utvrđivati.

9.) Loptasti lafet po zahtevu 8, naznačen time, što je organ (20) sa sredstvima za osiguranje i zaustavljanje (kočenje) postavljen obrtno na nepomičnom delu (3) štita.

10.) Loptasti lafet po zahtevu 7 do 9, naznačen time, što sredstva koja osiguravaju deo (7) ležišta (X), koji se može skidati, obrazuju ispad (22), koji je postavljen na organu (20) i radi u vezi sa oslonom površinom (23) koja je izvedena na delu (7) ležišta koji se može skidati.

11.) Loptasti lafet po zahtevu 7 do 9, naznačen time, što sredstva koja zaustavljaju loptu (2) obrazuju ispad (24), koji je postavljen na organu (20) i zahvata u udubljenje (26) u lopti (2).

12.) Loptasti lafet po zahtevu 9 do 11, naznačen time, što se organ sa osiguravajućim sredstvima obrazuje pomoću poluge (20), koja se može obrtati oko čepa (21) nepomičnog dela (3) štita, koja je poluga (20) snabdevena sredstvima (29), koja u zahvatu sa na nepomičnom delu (3) štita postavljenim sredstvima osiguravaju podešeni položaj poluge (20).

